

Heti biztató üzenetek 4.2. A figyelemről

„Jézus így válaszolt neki: Aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjazik, de aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne. Az asszony erre ezt mondta: Uram, add nekem azt a vizet, hogy ne szomjazzam meg, és ne kelljen idejárnom meríteni. Jézus így szólt hozzá: Menj el, hívd a férjedet, és jöjj vissza! Az asszony így válaszolt: Nincs férjem. Jézus erre ezt mondta: Jól mondtad, hogy férjed nincs, mert őt férjed volt, és akivel most élsz, nem férjed: ebben igazat mondtál. Az asszony így felelt: Uram, látom, hogy próféta vagy.” János 4, 13-19

János evangéliumának van egy különlegessége: egészen hosszú beszélgetéseket is lejegyez Jézus és emberek között. Az egyik ilyen hosszabb beszélgetés János evangéliumának 4. részében olvasható, amelyben az Úr egy különösen szerencsétlen sorsú samáriai asszonnyal beszélget. Az asszonnyal, aki egyedül jár ki a déli órákban vízért a kúthoz, éppen a legnagyobb melegben, hogy elkerülje a szúrós tekinteteket, az összeségásokat, a gúnyt, a megvetést, a megszegyenítést.

Valahol a figyelem elől menekül, mégis az menti meg, hogy figyelmet kap. Elrejtőzne, de Jézusnak az ő élete, az ő szíve, az ő fájdalma, az ő megmentése is fontos. Különös dolog ez a figyelem. Ha megkapjuk, mi is meg tudjuk adni, de ha nem kapjuk meg, borzasztó nehéz megtanulni.

A szeretetünk mélységét is érinti. A kötődésünket, a kapcsolódásunkat. Van-e igényünk ráhangolódni egy másik emberre? Képesek vagyunk-e rá? Sokszor egészen könnyű kimondani azt, hogy nem értem őt, ő egy másik világ. És nem tagadom, hogy van olyan, hogy emberek nem tudnak egy nyelvet beszélni.

De azt is tudni kell, hogy ez egy komoly erőfeszítés. A figyelem több annál, hogy hallgatom a másikat és válaszolok neki, visszajelzést adok, adekvát hümmögéseket produkálok. A figyelem

összehangol egy másik emberrel. A figyelem kizárja a zajt, külső zavaró tényezőket. A figyelem leállítja az okos gondolatokat. A figyelem meghallgatja és nem megoldja a problémákat.

Tanulságos ezzel a szemmel olvasni az Úr találkozását a samáriai asszonnyal. Ahogy Jézus felhívja magára a figyelmet azzal, hogy inni kér az asszonytól. Jelzi, hogy emberszámba veszi, hogy látja őt. Nem néz át rajta. Nem veti meg. Nem gondolkodik azon, hogy vajon ki elől menekül azzal, hogy ilyen bizarr időpontban megy vízért. Nem fogalmaz meg előítéletet. Csak kapcsolódik és felkínálja a kapcsolódás lehetőségét.

Az asszony eleinte goromba, zárkózott, tüskés. Ti zsidó tanítók nem szoktatok magamfajta samáriaiakkal, ráadásul nőkkel cseverészni. Ti lenézitek a magunkfajtát. Ti gyűlöltök minket. Ti elutasítóak vagytok, felsőbbrendűnek tartjátok magatokat, tinektek mi nem vagyunk elég jók.

Jézus nem zár be felé. Felénk sem zár be, amikor tüskések vagyunk. Tovább bontogatja ennek az asszonynak a lelkét. Próbál eljutni a sebig. Mintha egy régóta bekötözött sebről próbálná lefejtegetni a kötszert. Kicsit beleragadt a géz a sebbe, s elfertőződött. Tovább nem maradhat rajta, ezt az asszony is tudja, mégis nehezen szánja rá magát, hogy egy számára idegen személynek engedje, hogy feltárja a sérült területet.

Sokszor talán a mi figyelemtöréseinkben is ott van az, hogy félünk valamit találni a másikban, vagy félünk, hogy a másik talál bennünk valamit. Sokkal biztonságosabb elbeszélni egymás mellett és mondani a magunkét összefüggéstelenül, de kitöltve a rendelkezésre álló időt és teret. Nem jön létre kapcsolódás, nem jutunk mélyre, nem vállalunk kockázatot. Nincs leleplezés és lelepleződés. Megmarad minden a maga biztos takarásában – a fügefalevél sok ezeréves beidegződése ez.

Jézus mégis figyel és figyelembe hív bennünket. Azt akarja, hogy figyeljünk Rá, de nem egyoldalúan hív bennünket erre a figyelemre, Ő is figyel ránk. Lát minket. Velünk van. Olyan gondolatokat hív elő belőlünk, amelyekhez meg kell nyílnunk egészen. Mert meg akar nyitni. Ki akarja szabadítani azt, ami belénk szorult. Mert miközben belénk szorult, bennünket is beszorít. Olyan ez, mint amikor görnyedten járunk a fájdalomtól. Talán a fájdalom már rég oldódna testünkben, de a görnyedtség fenntartja, s újabb fájdalmakat idéz elő.

A figyelem old. A figyelem kibont. A figyelem felszabadít, megszabadít. Jézus szabadító módszere az, hogy egyszerre figyel fel ránk és hív meg bennünket arra, hogy figyelmünkkel kapcsolódjunk Hozzá. Ezáltal tud ugyanis vezetni és kivezetni abból, ami szorít.

Iskolánk közössége is azáltal tud megújulni, ha figyelünk Jézusra és hagyjuk, hogy Ő is figyeljen ránk. Ebben a figyelemben tanulhatjuk felvállalni az egymásra való tényleges odafigyelés kockázatát is. Valahol a figyelem nagyon intim dolog. És egészen mélyre temetett dolgokat hív elő, amit talán azokban a pillantásokban dőlt el köztem és mások között, mikor még bölcsőmben ringva fedeztem fel a világot.

Isten pedig ezekig a repedésekig is bátor belépni és belénk nézni. Mert ezeket is tudja és akarja gyógyítani. Az a figyelme talán tekintélyes pozíciója okán rémisztő. Megfigyelésnek, tettenérésnek értékeljük – ez az ádami reakció: védekezés támadással. Pedig Isten nem számonkérni jön, hanem beszélgetni. Éppen mi vagyunk azok, akik ezt a beszélgetést (s talán nem csak ezt) számonkérésé fesztítjük. Egy beszélgetésben mindig ott van a gyógyulás és a megbetegítés lehetősége. Isten mindig gyógyítani akar. Ezt az asszonyt gyógyította is. Merünk-e erre mi is hagyatkozni? És merünk-e a figyelemnek ennek a kultúrája felé fordulni valódi intimitással valódi közösségért?